

Передплата

на «РУСЛАНА» виносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2 50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.
Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Рекламці неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесени по 15 кр. від стрічки.

Про парламентарне положенне

пишуть нам з Відня з д. 7. марця.

(Δ) Парламентарне положенне рішучо поправило ся, в парламенті видно вже всюди працю, однак зневіра до парламенту так глибоко вкорінилася і в деннікарстві і в суспільності і посеред самих послів, що проявляє ся майже загальний сумнів що-до витрезалости на сій дорозі. Галерії посольської палати були в середу битком наповнені цікавою публікою, яка останніми часами звикла глядіти вподобання в галабурдах і біятиках а la Фресль і в середу чогось подібного сподівала ся. Тимчасом завела ся в своїх надіях. Перед полуднем комісія пильно займала ся рекрутационним законом, сегодня має она знов засіданє перед полуднем, а доперва на пополудне визначено засіданє посольської палати. Після обіду відбуло ся зовсім спокійне засіданє посольської палати, окрім вступної і наконечної галасливої сцени, яку виправив Фресль президентови, щоби заявити свій рішучий протест проти поступованя президента і вторкової пригоди власної і палата могла розпочати розправу над першим читанєм горівчаного закону. Але се хоч спокійне засіданє було також доказом, як справді притупило ся почуте обовязку до поважної праці.

Серед загального гамору мусіли промовляти два бесідники, які в середу забирали голос в розправі над сим законом і мало хто їх слухав та розумів.

Окрім зневіри, яка вкорінилася в раді державній, видно тут на кожнім ступні недовіре, з яким парламентарні сторонництва глядять на себе, особливо-ж Німці на Чехів. Позаяк головою податкової комісії вибраний не др. Менгер а др. Кайцль, отже Менгер вже усунув ся зовсім від предсідательства, а німецькі сторонництва змагають вже до того, щоби горівчаний закон відслати не до податкової а до бюджетової комісії, а сі змаганя піддуває ще N. fr. Presse.

Те саме недовіре проявляє ся також і при нагоді установи дальшого порядку парламентарної роботи, що була предметом нарад поміж парламентарними сторонництвами палати. З чеського боку домагали ся, щоби рекрутационний закон сего тижня ухвалити в палаті і длятого ціли цілий четвер мав бути полишений дотичній комісії, щоби могла покінчити роботу, випечатати предложенє і в п'ятницю внести до палати, а розправа над горівчаним законом могла би відбувати ся та імовірно закінчити ся в понеділок. Але проти сего плану роботи парламентарної виступили Німці, не довіряючи зміні чеської тактики.

Се недовіре розбуджують між Німцями поголоски розсівані в парламенті, нібито Кафтан (Молодочех) має стати шефом міністерства публичних робіт, яке мало би бути тепер утворене, а після інших поголосок гофратом і начальником департаменту для водних доріг в міністерстві торговлі. Сі вісти вельми занепокоїли особливо завидливих німецьких людовців.

Вибрано отже д-ра Люегера, щоби з одного боку засягнув інформацій що-до сих поголосок, а рівночасно предложив бажаня німецьких сторонництв що-до дальших обряд над горівчаним та інвестиційним законом. Підчас засіданя палати в середу переспраляв др. Люегер з д-ром Кербером і впевнив ся, що занепокоєне лівіці зовсім було безосновне. Бажаня лівіці щодо програми дальшої парламентарної роботи переказав др. Кербер послам Кайцльови і Пацакови. Лівіці розходять ся іменн о те, щоби ще перед великоднем перевести перше читанє інвестиційного закона.

Після засіданя палати відбула ся в середу нарада предсідателів клубів і установила ось яку програму роботи: наколи розправа горівчаного закона в четвер буде покінчена, відбуде ся вечер засіданє податкової комісії, котра зараз ним буде займати ся, в п'ятницю має посольська палата перевести дефінітивний вибір президії (очевидно не довго се буде тривати і остане при теперішній), а решту дня працювати-муть комісії. В понеділок засіданє палати (друге читанє закона о рекрутах) пополудні, а вечер комісії. Ві второк докінченє закона о рекрутах і евентуально друге читанє горівчаного закона, в середу докінченє. В четвер і п'ятницю перше читанє інвестиційного закона.

Недоволеною з того звороту до справдешньої роботи є лише Arbeiter Ztg. Орган соціальної демокрації не може зовсім зрозуміти сего звороту і висловлює ся з великим жалем о тім. «Охочі до праці» соціал демократи відкрили шелом!

Пастирске послание

Митрополита Андрея Шептицького.

Божю Милостию і святого Апостольского Римского Престола благословенем

Митрополит Галицкий, Арахицискон Львовский, Епископ Каменицкий

Весьсвятійший Митрополитальній Капітулі, Высокопреподобним о. деканам, Всечесним оо. парохам, катехитам, сотрудникам і всему священству.

(Ковець).

Хто хоть вчасти порозумів ту безмірну любов І Христа, не може не почувати ся до обовязку, хотяйби і жертвою життя відлатати ся Христу; не може его не полюбити, а полюбивши Его, не мож і на хвилю перестати працювати для Него, працювати для людей, бо «*понеже сотвористе єдиному сих братий мойх менших мій сотвористе*» Мат. 25, 40.

Такі були мої гадки, коли обявни провід епархії, я постановив Вас перед всіми о сібним, до Вас зверненим письмом, привітати.

Назначений найвисшим Пастирем Церкви Намісником Христовим, на Владыку епархії розляглої, богатої в вірних Христових, чую бремя страшного обовязку, з котрого маю колись вдати справу. Розумію добре, що я не в силі сам через себе всім душам, котрих я пастирем,

завенити вічне спасеніє, могу над ними працювати лишень через Вас, Преп. Отці. Помочи Вашої мені потреба, тож о сю поміч Вас днесь і прошу.

Обовязки свої так понимаю, що не лиш для вірних, що тепер живють, маю з дня на день працювати і зробити все, що лиш в моїй силі, щоби їх світлом Євангелія Христового просвітити. Маю обовязки і для будучих поколінь.

Щось зділати для Церкви і народа, се для мене лиш таки діла довершити, котрі би і пізнійшим поколінням служили; працю для будучности уважаю за річ сто разів важкійшу — як все, що можна для хвилі теперішньої зробити. Маємо тепер класти в організаціі християнської нашого народа ті цеголки, на котрих наслідники наші будуть будувати. Від праці нашої залежить будучність нашої Церкви і нашого Народа. Обовязки не сповнені тепер, кроваво відбили би ся колись, а наслідники, наші діти могли би нас колись проклинати. Тож до такої праці потреба мені, Преп. Отці, більшої від Вас помочи, як звичайна ревність і звичайна праця, з якою трудите ся в винограді Христовім.

Живем в часах незвичайно трудних, а до тяжких ще зближаєм ся. Може прийти хвиля, в котрій за віру святую треба буде кров проляти! На ті тяжкі часи, що настають, потреба і Вам і мені приготувати ся.

Знаю я, що держу в руках власть Богом самим мені вручену, і зумію сеї власти ужити, коли сего буде потреба. «*Не без ума жезл ношу*». Буду домагати ся праці, а передовсім катехизації дітей. Не єсть в моїх очах добрим священником, в котрого селі діти не знають катехизму. Катехизація, се перший і рішучо найважійший обовязок душпастиря. Кто го не сповняє, сему можна слушно зробити закид цілком несовісного душпастированя. Кто противно, дбає о молодіж шкільну і виховує ю на добрих християн, сей заслуговує на всяке признание.

При візитаціях проте буду особливо увагу звертати на катехизацію, і ніколи не залишу спосібности пересвідчити ся і поза візитацією канонічною, кілько молодіж шкільна знає правди віри християнської.

В праці душпастирській буду домагати ся і сеї міри жертволюбности, котра потрібна, щоби нарід не уважав священника за захланного. Мусять люди розуміти, що свої обовязки сповняємо не за гроші, а з дбалости о їх добро; що безусловно ніколи функціі церковної не робимо зависимою від датків людей. Священник в праці захланний на гроші, котрий працю робить независимою від датків, не єсть в моїх очах священником, але купцем, що мерзений торг провадить річами святими.

Знаю однак, що власть сама не вистарчить мені до осягненя цілі і до сповненя того, що намірю. І длятого і моя праця для народу і для Вас, Преп. Отці, не буде лиш виконанем Архидієцкої власти, а тим менше лиш бюровим урядованем. Сам проповідуючи, сповідаючи і катехизуючи, буду старати ся все зробити більше як то, що буде стислим моїм обовязком і Вас до сеї праці поза обовязком днесь вже запрашаю.

Крім праці, до якої священники з уряду і справедливости суть обовязані, має Церков, в наших передовсім часах, важну, культурну і суспільну задачу до сповненя. Мусимо Пр. От-

ці по цілій лінії зближити ся до народа і любово, приступністю, пожертвованем засипувати той провал, котрий з причини ріжного стану суспільного міг би ділити священика від вірних. Зближаючи ся до народа, будем мусіти вже яко горожане, а тим більше яко пастирі, підпирати кожде змагане культурно-економічне, до котрого люди наші рвуть ся. По можности мусим такі змаганя викликувати, ведучи людей до просвіти і піддаючи їм всі можливі, а науці Христа не противні, способи до поліпшення їх біту материяльного, даючи людям сей провід, і організуючи сю працю мусим однак подвоїти нашу ревність в передаваню народови Євангелія Христа.

Рух просвітний і економічний зверне ся против нас самих і против Церкви, як не буде рівномірно з візроєм культури збільшати знаня і свідомість Християнської науки. Уникаючи проте проповідей картаючих, і ніколи не дотикаючи в проповідях жадної особи, треба нам що найменше що два роки, в самих проповідях переходити катехизм від першої до послідної картки.

Не може бути в селі читальні, до провадження котрої священик не приложив свого труду, уважаючи особливим способом на те, щоби наряд остережи перед злими книжками та часописями, не повинно бути села, в котрім би хоч кількох людей було письменних, де в їх руках не було би добрих книжок, котрі могли би сеї письменні вільним неписьменним читати. Тим також способом буду Пр. Отців просити і мої листи пастирські, чи то в Станиславові, чи то у Львові писані до народа, поміж народом розширяти.

Ініціатива до організованя крамниць, шпихлів і кас громадских повинна також виходити від священиків так, щоби самих людей, вправляти в ту працю і ними заступати ся.

На людей більше просвічених і в вірі більше утверджених мусимо особлившу звернути увагу. Они суть материялом найвідповіднішим до організації брацтва церковного, котре наміряю.

Накладаючи на Вас брата єї обовязки, до котрих не з справедливости але з любви всі почуваеть ся, уважаю і себе за зобовязаного зглядом Вас до обовязків не Архирея, але брата і приятеля. *«Ви бо друзи мої всіє».*

Буду проте старати ся в кождім напрямі помагати Вам в Вашій праці душпастирській, долею вашею і положенєм вашим цілим серцем буду займатися Все, що Вас буде обходити і мене обходити буде так само, як би було моїм власним. Ваші родини будуть мені так само дорогі, як Ви. Бути уважаним в родині священика за приятеля родини, буде для мене правдивим щастєм.

Маю в Бозі надію, що зглядом кожного з Вас і кождої Вашої родини, зможу сповнити обовязки приятеля. Вас же, Преп. Отці, прошу, щобиście до мене щиро відносили ся і в таких справах, в котрих лиш від приятеля можна домагати ся услуги.

Як найбільша єдність між мною а Вами, як найчастійше зближане, потрібне нам всім до сповнення трудної в наших часах задачі священства.

Дбаючи о солідарність праці цілого священства з мною, прошу Вас з мною порозумівати ся во всіх, не лиш душпастирских але і суспільно-народних справах.

Всіх О. Катехитів шкіл середних прошу о як найточніші справозданя з стану молодіжи, і о як найвірнійші реляції що-до молодих людей, котрі би хотіли вступити до семинара.

«Жатва многа ділателей же мало, молитесь убо Господину жатви, да ізведе ділатели на жатву свою.» Лук. 10, 2.

Ви же, що в семинари приготовляєте ся до праці душпастирської, поважно беріть житя. Здайте собі справу з положеня людей, над котрими маєте колісь працювати. Зрозумійте, що народови потреба до спасенія ревних і святих Священиків! Як би котрий з Вас не мав таким бути, найліпше священиком не буде. Найне входить в положеня, в котрім би ошукуючи людей, був заразою Церкви, пасожитом в народі. В семинари буду від Вас всіх домагати ся дуже совісної і дуже ревної праці.

До Вас всіх се говорю, і до Вас питомців

з Перемишля і Станиславова, бо за вихованя Вас всіх перед Богом і перед людьми відповідаю. Від Вас всіх безусловно буду домагати ся, щобиście іспита в означенім речинці робили і щобиście через цілий рік учили ся, не лиш перед іспитами. Лиш сей спосібний на священика, котрий через совістну працю чотирох літ показав, що уміє сповнити свої обовязки. Хто в семинари не працює, той буде злим священиком, а такий і сам нещасливий, і для людей ему повірених нещастем. Не залишу і нагоди пересвідчити ся, чи працюєте і в середиві року взивати Вас буду на іспит, домагаючи ся від Вас тоді знаня всего того, що до того часу моглиście ся научити. Всесвітліїших же професорів ваших усильно прошу о те, щоби при іспитах від Вас як найбільше домагали ся.

А тепер в імя Боже працю зачинаю! А Ти Всевишній, Великий силою і розумом, Недослідимий і Дивний в Святих Своїх, Сам Господи благослови рабов Твоїх і служителів святого Твого жертвенника! Наповни мене і їх дарами свят. Твого Духа, щоби ми були достойними ставати без порока перед святим Твоїм жертвенником, проповідати Євангеліє Твого царства, освящати слово Твої істини, приносити Тобі дари і жертви духовні, і людей Твоїх обновляти водою відродженя так, щоби в день страшного второго преществія Єдинородного Твого Сина на суд, удостоїли ся прийняти з Его рук *«неувядаючий слави вінець».* І. Петр. 5. 4.

Благодать з духом вашим аминь!

Писано в Крехові в день преподоби і богоносного Отца нашого Антонія великого Р. Б. 1901.

† Андрей
Митрополит.

Ще раз в справі Кос contra Барвіньский.

До черновецької «Буковини» надіслано ось яке письмо з Каміначчини, з круга виборців пос. Барвіньского:

Хвальна Редакціє!

Прошу уклінно о поміщенє сего письма:

Заходи буковинської громади вплинути через Ви. п. Пігуляка на наших послів, щоби утворили один руский клуб, хотия не удачні яко щиро патріотичні і не маловажні зі зглядів політичних — заслужують на повне признанє кождого, що бажає, щоби наша народня работа могла знов без перепон наперед поступати. У нас бо кілька послідних літ змарнувало ся на політичні геци радикальні та на побиванє політики п. Барвіньского — а єї подвиги політичні принесли нам в результаті зогидженє національного українського прапора, а вдалека будучність може нам привести ще иньші шкоди. Мова Ви. п. Коса в Раді державній а відтак єго письмо до Хв. Редакції — се відгомон рускої політики в Галичині. Дятого належить ся щиро подяка п. Пігулякови, що помімо заходів наших опозиційних послів до відокремленя п. Барвіньского підтримав єго через приступленє до «Руско-народного Клубу». Рівнож належить ся щиро подяка Світлій буюков. Громаді, що в своїй цінній часописи висказала прилюдно свій суд про п. Барвіньского. Справедливо підносите, що «не конче годити ся з єго поглядами, з єго судом, — але треба їх доконечно брати поважно, серіозно». Чейже чоловік, що тільки літ трудить ся безкорисно і щиро для національної рускої справи — повинен заслужити собі хоть дрібку пощади в опозиційній народоцькій пресі, а єго політика, що так принесла нам неоди здобуток — повинна хоть на стілько бути толерована, щоби насупроти єго кандидатури народоцькі не висували других кандидатур, і то кандидатур без кваліфіки — та не позваляли анальфабетам політичним безчестити чоловіка такої міри поміж темним народом. Но позаяк в згаді про вибори з року 1900. сказано, що «Барв. вишшов на власну руку, за ним не стояла ніяка громада тямущих, свідомих Русинів» — а се не конче вірно, тож хочу дещо сказати про згадані вибори, тим більше, що проживаючи в окрузі виборчим Броди-Камінка (правда, що лише на пограничу) був я приневолений брати в них, на скілько се при даних обставинах було можливо, участь.

Коли наша політика звела ся на поєдинок

поміж двома вельми заслуженими провідниками народоцькими — а відтак зійшла на безощадне побиванє п. Барвіньского через виключенє єго з ріжних товариств і ширенє страшних вістей про «Новий курс в рускій політиці» — вибори в р. 1897. показали, що се не довело до цілі, бо п. Барвіньский в своїм окрузі виборчим помімо сего так має за собою громадку «свідомих тямущих Русинів», що єго явно боронили. Вправді вже тоді до кацапні, котра з п. Барвіньским завсїгда ворогувала, прилучив ся був провідник народоцькі Каміначчини і за покликом львівского руского комітету виборчого підпирив иньшого кандидата також замісцевого. Однак, як сказано, були іще так в Каміначчині як Брідщині люди, що помімо сего підтримали кандидатуру п. Барвіньского своїм впливом на наряд та своїми голосами в часі виборів.

Потреба отже була для побитя п. Барвіньского єще сильнійшою політичною організацією в окрузі виборчим, котрої цілю мало бути або приєднанє сих людей для сільного побиваня п. Барвіньского або позбавленє їх всякого впливу на наряд (представити їх разом з п. Барвіньским запродацями, поплечниками панів та старостів). До сеї роботи надала ся лучше Каміначчина, позаяк тут найшли ся так межі кацапами як і народоцькими люди рухливіші і спосібніші до сего — а провід обьяв о. Сидір Зельский, теперішній контракандидат п. Барвіньского. Увільнений в процесі з місцевим вїтмом, котрий мав закраску політичну і звязь з правиборами з р. 1897. — придбав він собі славу борця народоцького, патент на провідника і організатора повіту — а врешті виступив яко кандидат на посла. За єго заходами засновало ся консолідаційне товариство політичне: «Селяньска Рада» в Камінці, котре урядило кільканацять віч — що мали на цілі плюгавити п. Барвіньского і взвати того-ж, аби зложив мандат посольский. (Рефератів кромі відчитуваня статі з перемиского «Прапора» «о уморальненю суспільности» ніяких не було). На сих вічах, як також при иньших нагодах пр. перемишах кількох читалень «Просвіти» на читальні ім. Качковського, а найбільше в часі кандидатских поїздок о. Зельского по окрузі виборчим та агітаційних поїздок єго помічників (при сій нагоді розкидувано поміж наряд клеветливе «Отверте письмо до п. Барвіньского») — вмовлено в наряд, що п. Барвіньский не є руским послом а паньским, що він не тягне за хлопами — а за обшарами двірськими — словом він ворог народа. Ся агітація була вельми скучочна, тим більше, що і розсилав даром перед виборами примірники: «Свободи» і «Руского Слова» — Барвіньского і барвіньчуків в сей сам спосіб огидили. Помімо того найшла ся в окрузі виборчим громадка свідомих Русинів, народоцькі, що урядили дня 11. жовтня в Бродах довірочний збір, на котрий п. Барвіньского запросили. На зборах було 10 священиків — а що найменше других тільки не могли задля далекої дороги на збори прибути. По обговореню ріжних справ — збір узнав себе комітетом і поручив п. Барвіньскому кандидувати. Пан Барвіньский зобовязав ся в шести місцевостях виборчого округа зложити посольське справозданє. Сих справоздань було лише чотири, по сій причині, що на справозданю в Радехові один священик-опозиційник прилюдно назвав священиків стоячих за кандидатурою п. Барвіньского «хрунями» — отже сї хочачи охоронити себе і п. Барвіньского від таких зневаг — вірадили єму уряджувати дальші справозданя. — Замість устних справоздань розіслав п. Барвіньский виборцям письменне справозданє а рівночасно тіснійший комітет руский Брідско-камінецький (в склад котрого входило шість священиків і кількадесять свідомих селян) видав відозву поручаючу кандидатуру п. Барвіньского (Гл.: «Руслан» торічний ч. 266).

Сим простую висказ, що «за п. Барв. не стояла ніяка громада свідомих тямущих Русинів» — бож підписані на виборчий відозві на підставі своєї кількадесять- або кільканацятьлітньої праці щирою поміж народом та на підставі праці і приналежности до ріжних руских товариств — мали також право своє слово сказати.

Позістаю з правдивим поважанем

Віктор Євзерский, парох Гумніск.

(Дальше буде).

